नेपाल सरकार
कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय

फोन नं. ४२११६३५, ४२११८०८, ४२११९३२, ४२११६६५, ४२११६८७, ४२११९१५

पत्र संख्या :
च.नं. :

सिंहदरवार, काठमाण्डौं
नेपाल

नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सिंहदरवार, काठमाण्डौं

मिति २०८०/०९/२२

चालु आ.ब.२०८०/८१को धानबालीको उत्पादन अनुमान सम्बन्धि प्रेस विज्ञप्ती

कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयबाट हरेक आर्थिक बर्ष जस्तै चालु आ.ब.को धानबालीको उत्पादन सम्बन्धि प्रारम्भिक अनुमानहरु संलग्न चार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ। सातै प्रदेशका कृषि सँग सम्बन्धित मन्त्रालयहरुबाट जिल्लागत रुपमा प्राप्त भएका प्रारम्भिक आँकडा, ICIMOD संगको सहकार्यमा Satellite Image को प्रयोगबाट प्राप्त तराईका जिल्लाहरुमा लगाईएको मुख्य धान बालीको क्षेत्रफल, चालु आ.ब.मा भएको रोपाईको आंकडालाई प्रमुख आधार मानी धानबालीको उत्पादन अनुमान तयार गरिएको छ ।

चालु आ.ब.मा धानको कुल उत्पादन गत आ.ब. भन्दा ४.३३ प्रतिशतले बृद्धी भई ५७ लाख २४ हजार २ सय ३४ मेट्रिक टन पुगेको छ जुन विगत चार बर्षको औषत उत्पादनको तुलनामा ५.०८ प्रतिशतले बढि हो। कुल धानबाली भित्राईएको क्षेत्रफल गत आ.ब को तुलनामा ०.६१ अर्थात ८ हजार ८ सय हेक्टरले कमि भई १४ लाख ३८ हजार ९ सय ८९ हेक्टर कायम हुन पुगेको छ। यो क्षेत्रफल गत चार आ.ब.को औषत क्षेत्रफलको तुलनामा १.७३ प्रतिशतले कम हो। धानबालीको औषत उत्पादकत्व गत आ.ब.को तुलनामा ४.९७ प्रतिशतले बृद्दी भई ३.९८ मेट्रिक टन प्रति हेक्टर पुगेको छ जुन गत चार बर्षको औषत उत्पादकत्व भन्दा ६.९२ प्रतिशतले बढी हो ।

चालु आ.ब.मा धानको उत्पादन कोशी प्रदेशमा उच्च रहेको छ भने कर्णाली प्रदेशमा न्यून रहेको छ। चालु आ.ब.मा उत्पादकत्व तर्फ कोशी प्रदेश ४.४३ मे.टन् प्रति हेक्टर सहित अग्र स्थानमा रहन गयो भने मधेश प्रदेश ३.४९ मे.टन् प्रति हेक्टर मे.टनमा सिमित भई न्यून स्थानमा रहन पुग्यो। मुख्य धानको तुलनामा विगतका आ.ब.मा जस्तै चैते धानको उत्पादकत्व उच्च कायम रहेको छ। गत आ.ब.को तुलनामा उत्पादन र उत्पादकत्वका बृद्धीका हिसावले लुम्बिनी प्रदेश अग्रस्थानमा रहन पुग्यो भने मधेष प्रदेश ऋणात्मक रहन पुगेको छ।

चालु आ.ब.मा धान उत्पादन बृद्धी हुनुमा उन्नत बिउको उपलब्धता र प्रयोग, रोग किराको प्रकोपमा कमि, बाढी पहिरोबाट धान बालीमा पर्न जाने नकरात्मक असरमा कमि, मलखादको उपलब्धतामा आएको सुधार, कृषि औजार र प्रबिधिको प्रयोग र मौसमी अनुकुलतालाई लिइएको छ। मधेश प्रदेशका केही जिल्लाहरुमा धान रोप्ने समयमा पर्याप्त बर्षा नभएको कारणले समग्र मधेश प्रदेशको उत्पादन र उत्पादकत्वमा गत आ.ब.को तुलनामा ह्रास आएको छ ।

नेपाल सरकार
कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय

फोन नं. ४२११६३५, ४२११८०८, ४२११९३२, ४२११६६५, ४२११६८७, ४२११९१५

पत्र संख्या :
च.नं. :

सिंहदरवार, काठमाण्डौं
नेपाल

तालिका १: पाँच आर्थिक बर्षमा धानबालीको क्षेत्रफल, उत्पादन तथा उत्पादकत्व			
आर्थिक बर्ष	धान लगाइएको क्षेत्रफल	कुल उत्पादन	उत्पादकत्व
	हेक्टर	मेट्रिक टन	मे.टन/ हेक्टर
२०७६/७७	१४,५८,९१५	५५,५०,८७८	३.८०
२०७७/७८	१४,७३,४७४	५६,२१,७१०	३.८२
२०७८/७९	१४,७७,३७८	५१,३०,६२५	३.४७
२०७९/८०	१४,४७,७८९	५४,८६,४७२	३.७९
चार बर्षको औषत	**१४,६४,३८९**	**५४,४७,४२१**	**३.७२**
२०८०/८१	१४,३८,९८९	५७,२४,२३४	३.९८
औषतको तुलनामा २०८०/८१ परिवर्तन %	-१.७३	५.०८	६.९२

तालिका २: आ. व. २०७९/८० र २०८०/८१ मा प्रदेश अनुसार धान लगाईएको कुल क्षेत्रफल, उत्पादन र उत्पादकत्व विवरण									
प्रदेश	कुल धान २०७९/८०			कुल धान २०८०/८१			२०७९/८० को तुलनामा प्रतिशत परिबर्तन		
	क्षेत्रफल हे	उत्पादन मे.ट	उत्पादकत्व मे.ट/ हे	क्षेत्रफल हे	उत्पादन मे.ट	उत्पादकत्व मे.ट/ हे	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
कोशी प्रदेश	३,३२,६१७	१३,३६,०५७	४.०२	३,२४,४०१	१४,३५,५७८	४.४३	-२.४७	७.४५	१०.१७
मधेश प्रदेश	३,७५,३४०	१३,८८,८४१	३.७०	३,८३,१८३	१३,३७,६७२	३.४९	२.०९	-३.६८	-५.६६
बागमती प्रदेश	१,३०,३१४	५००,४४६	३.८४	१,२८,९०३	५,०४,३४४	३.९१	-१.०८	०.७८	१.८८
गण्डकी प्रदेश	१,०६,३८०	३९१,१२१	३.६८	१,०१,९२३	३,९१,६२४	३.८४	-४.१९	०.१३	४.५१
लुम्बिनी प्रदेश	३,०१,९९१	११,५१,३१३	३.८१	३०२,३८६	१३,१०,८२९	४.३३	०.१३	१३.८६	१३.७१
कर्णाली प्रदेश	३८,६२७	१,२९,४७३	३.३५	४१,९०४	१,४५,०६३	३.४६	८.४८	१२.०४	३.२८
सुदूरपश्चिम प्रदेश	१,६२,५२०	५,८९,२२१	३.६३	१५६,२८९	५,९९,१२४	३.८३	-३.८३	१.६८	५.७३
नेपाल	१४,४७,७८९	५४,८६,४७२	३.७९	१४,३८,९८९	५७,२४,२३४	३.९८	-०.६१	४.३३	४.९७

नेपाल सरकार

कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय

फोन नं. ४२११६३५, ४२११८०८, ४२११९३२, ४२११६६५, ४२११६८७, ४२११९१५

पत्र संख्या :

च.नं. :

सिंहदरवार, काठमाण्डौं
नेपाल

तालिका ३: आ. व. २०७९/८० र २०८०/८१ मा प्रदेश अनुसार चैते धान लगाईएको कुल क्षेत्रफल, उत्पादन र उत्पादकत्व विवरण									
प्रदेश	चैते धान २०७९/८०			चैते धान २०८०/८१			२०७९/८० को तुलनामा प्रतिशत परिबर्तन		
	क्षेत्रफल हे	उत्पादन मे.ट	उत्पादकत्व मे.ट/ हे	क्षेत्रफल हे	उत्पादन मे.ट	उत्पादकत्व मे.ट/ हे	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
कोशी प्रदेश	५८,१०९	३००,२२६	५.१७	५३,९४२	२८२,२८७	५.२३	-७.१७	-५.९८	१.२९
मधेश प्रदेश	२१,८९९	१०७,५३४	४.९१	२०,८३९	१००,२७०	४.८१	-४.८४	-६.७५	-२.०१
बागमती प्रदेश	१८,१२३	८२,३११	४.५४	१९,७५२	९०,३५६	४.५७	८.९९	९.७७	०.७२
गण्डकी प्रदेश	५,८७०	२७,४३७	४.६७	५,८७०	२७,४३७	४.६७	०.००	०.००	०.००
लुम्बिनी प्रदेश	३,२२०	१५,९१२	४.९४	३,०३८	१३,९३६	४.५९	-५.६५	-१२.४२	-७.१७
कर्णाली प्रदेश	१९१	८५६	४.४८	४२	२३४	५.५७	-७८.०१	-७२.६६	२४.३२
सुदूर पश्चिम प्रदेश	१,१९५	६,०५६	५.०७	१,२२९	६,२८९	५.१२	२.८५	३.८५	०.९७
नेपाल	१,०८,६०७	५,४०,३३१	४.९८	१,०४,७१२	५,२०,८०८	४.९७	-३.५९	-३.६१	-०.०३

तालिका ४: आ. व. २०७९/८० र २०८०/८१ मा प्रदेश अनुसार बर्षे धान लगाईएको कुल क्षेत्रफल, उत्पादन र उत्पादकत्व विवरण									
प्रदेश	बर्षे धान २०७९/८०			बर्षे धान २०८०/८१			२०७९/८० को तुलनामा प्रतिशत परिबर्तन		
	क्षेत्रफल हे	उत्पादन मे.ट	उत्पादकत्व मे.ट/ हे	क्षेत्रफल हे	उत्पादन मे.ट	उत्पादकत्व मे.ट/ हे	क्षेत्रफल	उत्पादन	उत्पादकत्व
कोशी प्रदेश	२७४,५०८	१०,३५,८३१	३.७७	२,७०,४५९	११,५३,२९१	४.२६	-१.४८	११.३४	१३.०१
मधेश प्रदेश	३५३,४४१	१२,८१,३०८	३.६३	३,६२,३४४	१२,३७,४०२	३.४१	२.५२	-३.४३	-५.८०
बागती प्रदेश	११२,१९१	४,१८,१३५	३.७३	१,०९,१५१	४,१३,९८९	३.९०	-२.७१	-०.९९	४.६४
गण्डकी प्रदेश	१००,५१०	३,६३,६८४	३.६२	९६,०५३	३६४,१८७	३.७९	-४.४३	०.१४	४.७९
लुम्बिनी प्रदेश	२९८,७७१	११,३५,४०१	३.८०	२९९,३४८	१२,९६,८९३	४.३३	०.१९	१४.२२	१४.००
कर्णाली प्रदेश	३८,४३६	१,२८,६१७	३.३५	४१,८६२	१,४४,८२९	३.४६	८.९१	१२.६०	३.३९
सुदूर पश्चिम प्रदेश	१६१,३२५	५,८३,१६५	३.६१	१५५,०६०	५,९२,८३५	३.८२	-३.८८	१.६६	५.७७
नेपाल	१३,३९,१८२	४९,४६,१४१	३.६९	१३,३४,२७७	५२,०३,४२६	३.९०	-०.३७	५.२०	५.५९